

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy hónap . . . 50 K Felévre . . . 220 K
 Negyedévre . . . 110 K Egész évre . . . 440 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 2 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hét ó kivétel vel minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM.
INTERURBAN TELEFON: 3-48 SZÁM.

A békeparancs életbeléptetése

A ratifikálási szertartás lefolyása

Páris, július 28. A trianoni béke ratifikálási okmányai kicserélésének szertartása a francia külügyminisztérium ugynevezett óratermében folyt le. Jelen voltak Jules Cambon elnök és a szövetséges és társult hatalmak mindegyikének képviselője; Magyarország részéről *Praznovszky* Iván rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter, valamint *Nagy Elek* követségi tanácsos.

Cambon elnök megnyitó szavaiban meleg jóindulattal ismerte el a békeszerződés hiányosságát és udvarias fordulattal igyekezett koménységét enyhíteni; *Praznovszky* követ szavaira adott válaszában pedig a kisantant ne-

vében igyekezett Magyarországot a nemzeti kisebbségek jogainak tiszteletbentartásáról biztosítani.

A szertartás végével *Danielou*, a trianoni béke ratifikálásáról szóló törvényjavaslat első kamarai előadója odalépett *Praznovszky*hoz és így szólt: „E szomorú pillanatban szükségét érzem annak, hogy Önnel kezét szorítsak.” Végül *Cambon* bemutatta a kiküldött magyar képviselőket az antant jelenlevő képviselőinek.

A francia sajtó minden kommentár nélkül emlékezett meg az aktusról. (MTI. szikratáv-irata.)

ugy, mint Oroszországban. Minthogy nálunk a kommunizmus megbukott és egy-két kommunistát felakasztottunk, az orosz zsidó vezetők a mi hőstiszteinket boszulják meg fajtstvéreinket. Mi jogrendet, *nemzeti keresztyén jogrendet kívánunk!*

Ezután *Beniczky* felszólalása következett. Erről, valamint a miniszterelnök válaszáról lapunk más helyén hozunk tudósítást.

A zavaresinálók ellen

Bizalom a kormány iránt

Magyaróvár, jul. 27. (MTI) Mosonvármegye törvényhatósági bizottsága június 27-én tartott rendes közgyűlésén foglalkozott az ország Kormányzóját és a nemzeti hadsereget a nemzetgyűlésen ért támadásokkal. Kimondta, hogy megütközéssel látja, miszerint a nemzetgyűlés egyes tagjai a vörös internacionale körül csoportosuló pártok aknamunkáját elősegítve a mentelmi jog védelme alatt botrányokat hajhásznak és a Kormányzó, továbbá a nemzeti hadsereg tekintélye ellen törnek. *A törvényhatóság ezen eljárást, mint hazafiatlan cselekedetet felháborodással bélyegzi meg és Horthy Miklós kormányzót tántoríthatatlan ragaszkodásáról és hűségéről biztosítja.*

Egyben hazafias örömmel látja azt, hogy a nemzetgyűlés többsége a támadások visszautasításában egyetért és felir a nemzetgyűléshez aziránt, miszerint *gondoskodjék arról, hogy a jövőben a mentelmi jog védelme alatt ne lehessen az államfőt és a nemzeti hadsereget hasonló módon megdézsmálni.* Ugyanezen közgyűlésből a törvényhatóság gróf *Bethlen* István miniszterelnököt és gróf *Róday* Gedeon belügyminisztert a belrend biztosítása érdekében eddig tett intézkedéseikért a legteljesebb bizalmáról és támogatásáról biztosította és felkérte, hogy a magyar állam történelmi alapokon nyugvó *nemzeti és keresztyén irányu kiépítésének* munkájában magukat zavartatni senki által ne engedjék.

Várják az ellenőrző-bizottságot

Budapest, július 28. Az antant ellenőrző bizottság megérkezésére az előkészítő munkálatok folynak. A bizottság szállásainálói már megérkeztek és szemlét tartottak egyes szállodákban. Az ellenőrző bizottság érkezésében van, de nem egyszerre fog megérkezni, hanem csoportonként és működését csak akkor fogja megkezdeni, ha az egész bizottság együtt lesz.

Török győzelem

Konstantinápoly, július 28. (Havas) A legutóbbi hírek megerősítik, hogy a görögöket a Szid-Gharsai körletben megverték.

Cseh-szerb szövetség

Belgrád, július 28. A jugoszláv katonai megbízottak a legközelebbi napokban Csehország katonai megbízottaival együtt részleteiben kidolgozzák a Jugoszlávia és Csehország között kötött katonai egyezményt.

A kommunista veszedelem ellen

Belgrád, július 28. *Pastcs* miniszterelnök a cseh, román és olasz kormányoknak azt a javaslatot tette, hogy a kommunista propaganda leküzdésére kössenek egyezséget. Ehhez az egyezséghez aztán később más államok is csatlakozhatnának, amelyek a kommunista veszedelem ellen küzdeni hajlandók.

A szerbiai merényletek

Kommunista képviselők készítették elő

Zágráb, július 28. A *Draskovic* miniszter ellen elkövetett merénylet ügyében folytatott vizsgálatból kiderült, hogy a gyilkosság érteimi szerzője bizonyos *Hes igorja* Rudolf volt. Az illető ellen körözleveget adtak ki és kézrekerítésére a minisztertanács 10 ezer dinár jutalmat tűzött ki.

Gráz, július 28. Belgrádból jelentik: A skupstina lepecsételtette a kommunista képviselők klubjának helyiségeit, minthogy a vizsgálat folyamán bebizonyult, hogy a klubban a merénylet részleteit a merénylőkkel megbeszéltek és a klubban készítették elő a régens, valamint más politikai személyiségek elleni merényleteket.

Belső férgék emésztk az országot

Nemzeti-keresztyén jogrendet kívánunk

A kisczadapárt rendületlenül áll a keresztyén alapon

Együtt dolgozunk a munkásokkal

-- A nemzetgyűlés mai ülése --

Budapest, július 28. A nemzetgyűlés mai ülését háromnegyed 11 órakor nyitotta meg *Rakovszky* István elnök. Felolvastatja a július 4-iki névsorolvasásnál távol volt azon képviselők jegyzékét, akik távolmaradásukat még nem igazolták és felhívja őket, hogy július 31-ig igazolják távolmaradásukat, ellenkező esetben az augusztus havi illetményeiket nem folyósíthatja.

Az indemnitás vitájának első szónoka *Hegedüs György*, aki örömmel konstatalja, hogy a *kisczadapárt* és földműves párti rendületlenül áll a keresztyén alapon és ki akar tartani amellett, hogy a keresztyén irányzatot és a keresztyén társadalmat meg kell erősíteni. Örömmel hallgatta *Meskó* beszédének azt a részét, amelyben erős bírálat alá vette a zsidó demokráciát, a liberalizmust és azt is, amelyben rámutatott a *keresztyén társadalom túnyoságára és közömbösségére*, melynek természetes következménye volt, hogy egyes, különösen *kereskedelmi pályákról teljesen leszorultunk*. A nyomor utja az utóbbi időben nagyon benépesült és ezen az uton látja a magyar népet is vándorolni.

— Ha arra vagyunk kényszerítve, hogy megvédelmezzük történelmünket, keresztyéniségünket, hazánkat, jövőnket: akkor úgy hiszem, hogy lesz a nemzetnek elegendő ereje ahhoz, hogy ezt az utat végig megtegyje és visszazerezze mindazt, amit a multban elvesztett. De kötelességünk az is, hogy szakadatlanul keressük az okokat és személyeket amelyek taszították Igazságot kell osztani, amely a multa is visszahat. Ezt az országot nem a magyarság taszította le fénypontjáról, hanem *belső férgék emésztték meg.*

— Kérlelhetetlenül felelősségre van szükség, *meg kell markolni azokat, akik a forradalmat előkészítették, mert az adósságot azoknak kell fizetni, akik azt csinálták.*

— Megállapítja, hogy a vagyonszármazási javaslat az első megjelenésekor nagy különbséget tett az ingó és ingatlan vagyon megadóztatása tekintetében. Még ma is nagy a differencia a progresszivitás szempontjából. Különbséget kíván tenni az olyan vagyonok között, amelyeket a magyar paraszt saját testével védett meg és azok között, amelyet a zsidóság a háboruban szerzett meg. Nincs bizalommal a kormány pénzügyi politikája iránt, de azért elfogadja az indemnitást, amennyiben ennek a javaslatnak egy megnyugtató része van: a földbirtokreform. Meg kell valósítani ezt annál is inkább, mert a falu igényeit ki kell elégíteni. Tulajdonképpen a keresztyén irányzat ezen az alapon épült fel. Kijelenti, hogy egységes erőre van szüksége a nemzetnek akkor, amikor az ezeréves Magyarország legszomorúbb napjait éljük. Egyáltalában nem lát különbséget a két kormányzó párt között, miért ne lehetne a falut és a várost egy egységes, erős keresztyén irányzat alapján felépíteni?

— Ezután foglalkozik a munkáskérdéssel. A munkásságnak szakítani kell a Marx-féle ideológiákkal, szakítani kell az Internacionáléval s akkor *együtt fogunk dolgozni velük*. Ha a munkásság megérti szavunkat, akkor együtt működünk vele. A magyar munkásság józan és ha nem józan cselekedetre ragadtatta magát, *ez a zsidóság műve volt*. A zsidóságnak *köszönhetjük azt is, hogy 60 ezer hadifoglyunk még mindig Oroszországban szynlődik*, mert a kommunizmust nálunk a zsidók idézték elő ép

Beniczky ismét az emigránsoknak beszél

Fájnak neki a különítmények - Beismeri, hogy összekötésben van külföldi politikusokkal - A miniszterelnök erélyesen visszautasítja a Kormányzó elleni támadásokat

Beniczky Ödön multkori felszólalásával kapcsolatban több félreértés támadt és ezeket igyekeznek kimagyarázni. Mivel a Kormányzó nevét is belevonta a vitába, s ez ellen a kisgazdapárt nagyon élesen tiltakozott. A rendet az elnök fenntartani nem tudta és ezért 5 percre az ülést felfüggesztette.

Pontosan 12 órakor nyitotta meg Rakovszky István elnök újból az ülést.

Beniczky bejelenti, hogy a Kormányzó környezetéhez beosztott báró Nagy Pál tábornok felkereste és magyarázatot kért tőle a Kormányzó személye és környezete nevében a Házban az előző napon elmondott beszédéért. Erre az volt a válasza, hogy a nemzetgyűlésen fogja megadni a felvilágosítást.

Megtartott beszédében személyeket nem akartam megsérteni, csupán képviselői jogomat gyakoroltam, amelyet a jövőben is gyakorolni fogok.

Csontos Imre: *Beszédéért nem érdemi meg a napi 100 koronát.*

Beniczky: — A miniszterelnök urnak eddig egy szava sem volt azokról, akik az ország pénzét pazarolták és azokról, akik ezren és ezren nyomorognak, a katonatisztekéről és azokról a köztisztviselőkről, akiknek családja meg halottjukat sem tudja eltemetni.

Benkő Gábor: *A burgonya pénzből kellett volna eltemetni!*

Beniczky: Amikor ezeket a nemzetgyűlés előtt felhozom, csak képviselői kötelességemnek teszek eleget. A miniszterelnök ur adjon választ... (Nagy zaj. Felkiáltások: A bécsi pénzek!)

Meskó Zoltán: *Nyugtát a bécsi pénzekről!*

Beniczky: ... hogy miféle intézkedést szándékozik tenni a kormány azokkal az emberekkel szembe, akik a pénzügyminiszter beszéde szerint költik az állam pénzét. Tessék a miniszterelnök urnak felelősségre vonni ezeket az urakat s méltóztatassék rendet csinálni a költekezésben. Kijelenti, hogy ma ép úgy, mint a jövőben, csak rendszert kíván támadni, személyeket nem.

— A francia kommun semmiben sem maradt hátra a magyar kommüntól s mégis Franciaország nem tartotta szükségesnek a kivételes hatalom életbeléptetését. Hanem Thiers a bűnösöket haditörvényszék elé állította. Lehár ezredesnek is ez volt az intenciója. Hadparncsban figyelmeztette a tisztakat, hogy rangjukkal felelősek azért, hogy az országban semmiféle atrocitások ne történjenek. Csak a különítmények követtek el atrocitásokat, amelyek folyamán a főintézőhely először Kecskeméten, azután Budapestre s végül ismét Kecskeméten volt. Prónay alezredes zsarolásokat és a legnagyobb atrocitásokat követte el s mindezt magán érdekből.

— En összekötésben vagyok külföldi politikusokkal... (Nagy zaj a Ház minden oldalán. Felkiáltások: Például kikkel?)

Ezután Hegedüs beszédére reflektált. A korona áresése semmiféle összekötésben nincs az ő cselekedeteivel. (Nagy zaj a Ház minden oldalán.)

— Minden bajnak főoka az, hogy a katonai bíraskodás a polgársággal szemben még mindig érvényesül. Illetékes tényezők figyelmét felhívom az egyes különítmények feloszlására. Kérem a miniszterelnök urat, hogy vigye keresztül azt minden esetben, hogy a kormányzatra felülről nyomás ne gyakoroltassék. Hivatkozik Teleki Pál volt miniszterelnök esetére, kinek a sajtófőnök nyomása alatt kellett távoznia. Ha mindezeket a sérelmeket és rendelkezéseket a miniszterelnök ur megszünteti, akkor a nemzetgyűlés előtt a Kormányzó ur főméltóságának elégtételt fogok adni.

Bethlen István miniszterelnök röviden válaszolt Beniczky kijelentéseire. Ezekről a támadásokról itt a Ház előtt már többször volt szó s nem érti, hogy miért hozza ismét Beniczky ezeket a Ház elé. Beniczky azt mondta, hogy mentelmi jogának megsértésében a Kormányzó urnak szerepe volt. Ilyen kényes kérdést felelőssége tudatában meg kellett volna

gondolnia. Hiszen a mentelmi bizottságban a legprecízebben bebizonyosodott, hogy *mindenki lehetett az, aki mentelmi jogát megsértette, csak a Kormányzó ur nem.* Az állam fejének megárgalmazása helytelen. (Nagy taps.)

— Beniczky beszédében említette a fővezérség költségeit is. A fővezérség Hegedüs Loránt pénzügyminiszternek tartozik első sorban felelősséggel. Ebben a kérdésben tett kijelentései nem egyebek gyanúsításnál. *Sokkal jobban cselekedett volna a képviselő ur, ha a saját belügyminisztersége alatt történt költségekről tett volna jelentést a Háznak. Ott vannak az ő autódzsaí.* Ami pedig a hangomat illeti, azt nem fogom megváltoztatni addig, amíg ilyen támadások érnek a képviselő ur részéről.

Ezután Hegedüs Loránt pénzügyminiszter kéri a Házat, hogy az indemnitást a holnapi napon tárgyalja le, hogy az harmadszori olvasásban is a Ház elé kerüljön, mert csak így lesz lehetséges a tisztviselők augusztusi fizetésjavítását folyósítani.

Elnök az ülést 1/3 órakor zárta be.

Apponyi és Debrecen

Ismeretes, hogy Debrecen városa gróf Apponyi Albertet, a magyar politika ősz nesztorát közéleti működésének félszázados évfordulója alkalmával melegen ünnepelte és a város törvényhatósági bizottsága az agg államférfiut diszpolgárává választotta. Debrecen város szíves üdvözlését gróf Apponyi a város közönségéhez intézett levélben köszönte meg.

A diszpolgárrá történt egyhangu megválasztásáért pedig az alábbi sorokban mond köszönetet:

Debrecen sz. kir. város közönségének

Közéleti működésem félszázados évfordulója alkalmából az ország számos önkormányzati testülete, abban a kitüntetésben részesített, hogy diszpolgárává méltóztatott megválasztani.

Honfitársaimnak e diszes polgári jutalomban megnyilvánult s nekem mindenek között legjobban eső bizalmát életem legbecsesebb emlékei között fogom megőrizni.

Mint hogy e kitüntető megemlékezések nagy száma miatt lehetetlen, hogy halálnak minden egyes helyen személyesen adjak kifejezést, jelen irással mondom a nagyérdemű közönségnek magyar szívem egész melegevel köszönetet azért, hogy engem diszpolgárrá választással otthonába fogadott.

Öszinte örömmre fog szolgálni, ha polgártársaim kulturális és gazdasági boldogulása érdekében, Isten kegyelméből teljes mértékben élvezett szellemi és testi erőmet, az otthon szeretetéből fakadó melegséggel latba vehetem.

Fogadja a város közönsége, őszinte hazafias üdvözlétem tiszteletteljes kifejezést.

Budapest, 1921 július 23.

Apponyi Albert.

A levelet a tanács bemutatja a mai közgyűlésnek.

Megnyílik a Tisza-egyetem orvosi kara.

A debreceni m. kir. Tisza István tudományegyetem orvosi karának dékánja tudatja, hogy az egyetem orvosi karán az előadások mind az öt évfolyamon a következő félévben megkezdődnek. Beiratkozni csak engedéllyel lehet. A beiratkozási engedélyt kérő folyamodványokat 1921. augusztus hó 1-31-ike között kell az orvoskari dékáni hivatalban benyújtani. Közlebbi feltételeket a rektori hirdetés közöl.

Vitézi telkek felajánlása

Már a háboru utolsó évében szó volt arról, hogy a háboruban vitézségükkel kitűnt és arra érdemesnek talált katonákat az állam földhöz juttatja. Az elvesztett háboru, a közbejött forradalom, majd a román megszállás, a rendes állami életet megakasztották, az állam háztartását hesszu időre annyira megbénították, hogy az állam pénzügyileg teljesen képtelenné vált a tervbe vett szép és hazafias tervei megvalósítására.

A földbirtokreformot a Károlyi kormány is programjába vette s ezt a földbirtokok felosztásával, illetve kiosztásával meg is kezdte. Ezen próbálkozás azonban tisztán egyéni érdekek szolgálatában állott s politikai kortes célokat volt hivatva szolgálni; mielőtt ezen mozgalom nagyobb mérvet öltött volna, a kommunizmus és ennek tanai a földosztási jelzőszavaknak véget vetettek, mert ezek a tulajdon nem, csak a vagyonközösséget ismerik. A rendes állami élet helyreállításával ismét felmerült az eszme, hogy az arra érdemes vitéz katonáknak az állam földet juttasson. A terv azonban, hogy az állam akár megváltás, akár kisajátítás útján földet szerezzen, a pénzügyi helyzet miatt lehetetlennek bizonyult. Kormányzó Ur főméltóságának sikerült azonban a Vitézi intézmény felállításával a nehézségeket áthidalni és 1920. év Szent István napján kiadott legmagasabb kéziratával fordult az ország birtokosaihoz, felszólítva őket, hogy birtokaikból kisebb-nagyobb területet engedjenek át vitézi telkek céljaira. E felszólításnak eredménye, hogy az első birtokok ünnepélyes kiosztása s az ezekről szóló adománylevelek átadása már ebben az évben megtörténik.

A vitézi telkek felajánlása azonban *nem oly mértékben folyik*, mint azt a lezajlott multak szomorú tapasztalatai után várni lehetne. Ennek különböző okai vannak s jelen ismertetésünk célja az, hogy földbirtokosainkat felvilágosítsuk a felajánlás módjairól s azon előnyökről, melyek a felajánlással járnak és végre azon nehézségek megoldásáról, melyek ma egyik vagy másik birtokost visszatartják a vitézi telkek adományozásától.

A birtokosok egy részét az adományozástól visszatartja a *vagyonváltás nagyságának bizonytalansága*. A birtokos ma még nem tudja, hogy birtokából vagyonváltás címen vagy házhelyeknek, mily nagy területet kell természetben leadnia és hogy mennyi lesz azon terület, ami neki ezek után még megmarad. A birtokosok kételeyeit azonban eloszlatja a földbirtokreformról szóló törvény azon intézkedése, mely kimondja, hogy amíg ki nem hirdetik a törvényerőre jutást, az addig *önként felajánlott vitézi telkek vagyonváltás címén természetben terelőudó területbe be fognak számíttatni* s ezen körülményt a földbirtok rendező bizottság még külön előnynek is be fogja tudni.

A birtokosok másik részét visszatartja a *birtokot terhelő bekebelezett kölcsönök* ügyének rendezése. A felajánlott telkek *tehermentesítését* s ennek rendezését a *Vitézi Szék hivatalból végzi el* s így a birtokosnak sem dolgot sem költséget nem okoz.

A harmadik látszólagos akadály a *bérbe adott birtokoknál* van. Ugyanis a legtöbb esetben a bérbeadó azon hiszomben van, hogy a teljes egészében bérbeadott birtokból egy talpalatnyi földet sem vonhat el, csakis úgy, ha erre a bérlő beleegyezését megkapta, vagy a bérlővel a lelépés összegére megegyezett. Ez azonban téves felfogás, mivel törvényes intézkedés alapján igazságügyminiszteri rendelettel a Vitézi Szék felhatalmazást kapott arra, hogy a haszonbérletben levők s felajánlott vitézi telkek haszonbérli szerződését a gazdasági év végével *nem csak felmondhatja, hanem azt birtokba is veheti*.

Ezeket tudva azt hisszük, számosan lesznek olyanok, kik a fontos hazafiai célt szem előtt tartva, vitézi telket fognak felajánlani. Hogy ezen áldozatkész hazafiai munkáját megkönnyítsük, az alábbiakban ismertetjük röviden a felajánlás körül követendő eljárást.

Aki vitézi telket felajánlani óhajt, ebbeli számdékát bejelenteni akár a vitézi szék kapitányságnál (Debrecen kir. ítélőtábla palota, I. emelet, 25.), akár azon közigazgatási hatóságnál, melyben a felajánlandó

telek tulajdonosa lakik, vagy melyben a felajánlandó terület fekszik. A felajánlás mintája a Vitézi Széknel beszerezhető. Cél szerű a telekkönyvi bejegyzés gyors lebonyolítása céljából a felajánlási okirathoz a felajánlott terület vázrajzát is mellékelni, amennyiben pedig a felajánlott terület egy vitézi teleknél (10—15 hold) nagyobb s abból több vitézi telek is alakítható, cél szerű, ha a birtokos a felajánlási okirathoz mindjárt feltünteti azt, hogy mily nagyságu telkeket óhajt létesíteni és az ennek megfelelő vázrajzot is mellékelni. Sok vidék birtokosa nem tud környéken mérnököt szerezni, ki a vázrajzot elkészíteni tudná, mely esetben legcélszerűbb, ha csak a felajánlási okiratot küldi be a Vitézi Székhez, hol a vázrajz elkészítéséről gondoskodnak, csak az illető egy egyszerűbb levélben kérje a cél megjelölésével egy mérnök kiküldését. Előfordul az is, hogy a felajánlott birtok telekkönyvi hatósága megszállott területen van, mely esetben a felajánlási okirathoz egy szavatossági nyilatkozat is mellékelendő, melynek mintája a Vitézi Széknel szintén beszerezhető.

Többen vannak, kik bizonyos kikötésekkel adományozzák a vitézi telket. A Vitézi Szék az egyes felajánlások kikötéseit magára nézve kötelezőnek ismeri el s törökszik is ezen kikötéseknek eleget tenni, különösen akkor, ha a kikötés azt célozza, hogy erre érdemes falubeli nyerve el az ott felajánlott vitézi telket, mégis arra kéri a felajánlót, hogy kikötéseket, feltételeket lehetőleg ne szabjanak, mert ezáltal esetleg az érdemesség sorrendje bomlik meg. Különösen kerülendő a kikötés oly kisebb felajánlásoknál, ahol a felajánlott birtok nagysága nem éri el egy vitézi telek nagyságát. A Vitézi Szék fontos okokból a megállapított nagyságu vitézi teleknél (10—15 hold) kisebbet csakis kivételesen adományoz (szőlő, konyhakerti vagy ipari növények stb. termelésére alkalmas helyeken), s ez esetben kell, hogy szabad keze legyen a Vitézi Széknek, mert kénytelen az ily kisebb területeket értékesíteni, hogy ezeknek árából más helyen nagyobb ingatlant vásárolhasson, vagy a kisebb felajánlásokat kikészíthesse.

Vitézi telket alakítani lehet saját vagy rokonság részére, ha a megadományozandó legalább a vitézségért kapott katonai érdemkereszt vagy a kis ezüst vitézségi érem tulajdonosa és a különbeni követelményeknek megfelel.

Borzalmas villamos baleset

A haldokló Ferencsics örmesinéről

Tegnap reggel 8 órakor borzalmas villamos elgázolás történt a Hatvan-utcán. **Ferencsics László** 42 éves, vonatosztályhoz beosztott örmester, aki egyben szijgyártómester is, a Hatvan-utcaról beakart menni laktanyájába. Utközben egy jóismerősével találkozott, akivel beszélgetni kezdett, majd a Hatvan-utcai gyógytár előtt a város felé robogó 27. számú villamosra ugrott fel. Azonban ugrás közben az egyensúlyt elvesztette és a 107. számú pótkocsi hátsója és kerekai alá került, melyek halálosan összezúzták.

A szerencsétlenség után pár pillanat múlva a villamos megállt, de ekkor már **Ferencsics László** borzalmas kínok között feküdt az utca közepén a villamos mellett. Kevéssel utóbb megérkeztek a mentők, akik a félholtra gázolt örmestert beszállították az I. számú csapatkórházba, ahol a kórház kitérő sebészfőorvosa, dr. **Franck Richárd** örnagy-orvos nyomban megvizsgálta. Az elgázolás következtében **Ferencsics job laba fejét a villamos kereke összezúzta, míg a hátsó karját, fejét és farcsontját rettenetesen összeronc oltta.** A kórházban nyomban műtétet végeztek rajta.

A szerencsétlenségről értesítették a rendőrséget is, ahonnan dr. **Csige Sándor** rendőrfogalmazó még a délelőtti folyamán kiszállt a csapatkórházba és kihallgatta a súlyosan sérült örmestert.

Ferencsics László kihallgatásakor előadta az elgázolás körülményeit, magáról pedig elmondta, hogy 42 éves, nős, krancsédi Bihar-megyei születésű szijgyártó; majd tekintettel válságos állapotára, végrendelkezett.

Munkatársunk tegnap este kintjárt a csapatkórházban és meglátogatta az elgázolt örmestert. **Ferencsics László** a csapatkórház egyik első emeleti kórtermében fekszik a sarokban elhelyezett kórházi ágyon. Mellette van felesége, aki percnként göresösen felzokog, és az ápoló nővérekkel együtt hidegvizes borogatásokat raknak a nagyon szenvedő, erősen befászlított, szívós külsejűnek látszó, beteg katonára. Mikor beléptünk a kórterembe a beteg épen felébredt és alig hallható hangon feleségének annyit mondott:

— Eredj haza fiam, jól vagyok... Ezután újra elszenderedett. Epen távozni készültünk, amikor szembetalálkoztunk a betegéhez menő dr. **Franck Richárd** örnagyorvossal,

aki munkatársunknak a betegről a következőket mondotta:

— **Ferencsics** állapota igen aggasztó. Valószínűség szerint a villamos oldalról kapta el. Egy gerincesigolyája elpattant és a gerincvelőt elszakította. A szerencsétlennek minden percében bekövetkező halálát egy erősebb

sokk okozhatja. Életben maradásához igazán kevés a reményem...

Megköszöntük a szíves felvilágosítást és a sötét szürkülő kórházból meglehetősen nyomottan távoztunk. Fent a kórteremben pedig **Ferencsics László** derék katona lázasan vívódik a halállal...

Tomori, a fogadatlan prókátor

Szatmármegye köszönetet szavaz Rádáynak

A satmári „rémségek“ ügyében interpellált Tomori képviselő, aki — úgy látszik — mint védőszent boldogítja a satmáriakat, épügy, mint Orbók Atilla a bihari határszél magyarjait. Nagy fantáziára valló rémmeséire (melyek csak arra voltak jók, hogy újabb anyagot szolgáltatassanak a bécsi emigránsok fehér terror-hazugságaihoz), csattanós választ adtak az arra legilletékesebbek: maguk a satmáriak.

Szatmár vármegye törvényhatósága e hónap 21-én rendkívüli közgyűlést tartott, melyen a bizottsági tagok csaknem teljes számban jelentek meg.

Luby Béla bizottsági tag napirend előtti felszólalásában éles szavakkal bírálta **Tomori Jenő** nemzetgyűlési képviselő eljárását, aki a vármegyei főispán ellen a nemzetgyűlésen *alap-talan vádakkal állott elő*. A bizottsági tagok egyhangú lelkes helyeslése mellett megállapítja, hogy **Péchy László** főispán a vármegye régi, kipróbált tisztviselője volt és aki a *megyét odaadó munkával, szakértelemmel és tapasztalattal kormányozza, a köz javára és a vármegye közönségének teljes megnyugvásáért, amiért is a főispánnak a törvényhatóság öszinte*

haldját és ragaszkodását tolmácsolja. Indítványozza, hogy a *közgyűlés hálás köszönetét fejezze ki gróf Rádáy Gedeon belügyminiszternek, ki a nemzetgyűlésen erélyesen megvédte a vármegye főispánját és tisztviselői karát.* **Luby** beszéde végén a közgyűlés percekig lelkesen ünnepelte a belügyminisztert és a főispánt.

Ezután **Jékey Sándor** a vármegye tisztviselői karát vette védelmébe, Tomori vádjai-val szemben. A törvényhatóság főfeladatának tudja a kötelességszegő tisztviselők elleni szigorú eljárást, de *destrukciónak és a közérdekre komoly veszedelemnek tekintti az állatánosságban tett és komoly alap nélküli vádakat.* Indítványára a közgyűlés a tisztviselői kar számára védelmet keres a nemzetgyűlésnél és belügyminiszternél hasonló támadások esetére. **Péchy Manó** bizottsági tag javaslatára ugyan-csak egyhangú határozattal sulyosan *elítélte* a törvényhatóság a nemzetgyűlésen a *kormányzó és a nemzeti hadsereg tekintélyére visszaható támadásokat* és az aggodalmakkal észlelt sérelmek megszüntetése céljából is *felirattal fordul a nemzetgyűléshez.*

NAPI HIREK

— **A mai városi közgyűlés.** Debrecen sz. kir. város törvényhatósági bizottsága ma délelőtt 9 órakor a város háza nagy termében rendes közgyűlést tart. Első ízben fog rendes közgyűlésen előkölni **Miskolc** Lajos, a város új főispánja. Már csak ezért is, de meg a tárgysorozaton szereplő pontok fontosságára való tekintettel is kívánatos, hogy a keresztyén nemzeti irányzat hívei minél számosabban jelenjenek meg.

— **Teljes tanácsülés.** Debrecen város tanácsa tegnap déli 1 órakor **Miskolc** Lajos főispán elnöklelte mellett teljes ülésben tárgyalt. Az ülésen a ma délelőtti közgyűlés tárgyaival foglalkoztak.

— **Ünnepnapokon ne mérjenek szeszt.** Nógrád vármegye törvényhatósági bizottsága legutóbb Balassagyarmaton tartott közgyűlésén **Scitovszky Béla** bizottsági tag indítványára határozatilag kimondta, hogy Nógrád vármegye törvényhatósága már évek óta sürgetett olyan törvényhozási intézkedést, amely a keresztyén ünnepeken a szeszgyasztásnak korlátozását mondaná ki szigorú tilalakkal. Epen ezért most, mivel már évek hosszu során át lehetett érezni a korlátlan szeszkimérésnek minden erkölcsi és vallási alappal szemben való rombolóhatását Nógrád elhatározta, hogy felír a nemzetgyűléshez, miszerint törvényhozásilag mondassék ki, hogy: pünköszt, husvét és karácsony elsőnapján, nagypénteken és István király napján, továbbá egyes községekben olyan napokon, amelyeken a róm. kath. templomokban szentség imádás van, szeszest itólok kimérése tilos és az az ellen vétők szigoruan büntessenek meg. A határozatot megküldték Debrecen városának is csatlakozás végett.

— **Ég az erdő Kassa környékén.** Párisból jelentik: Szombaton az éjjeli órákban a kassai erdőben tűz ütött ki, amely a hőség következtében több holdnyi területen harapódzott el. A katonaság hamaros beavatkozása ellenére hétfőn már 30 hold erdő állott lángokban. Ekkor északi szél támadt, amely a katonaság és tüzoltók tevékenykedése dacára az egész erdőt lángokba borította. Lehetséges, hogy az erdőégés átharapózik a Cservolja völgyre is, Kedden délután már 80 hold állott lángokban, azonban az égés még tovább is folytatódik.

— **Szerb gazzág.** Szegedről jelentik a Magyar Curirnak: Tegnap délután Novák nyugalmazott örnagy, egy nyugalmazott táblabíró barátjával a Boszorkányszigeten halászott. — Horgászás közben egyszerre szerb járőr vette körül őket, magyar területről elvitte a két ösz magyart két kilométernyire délre, ahol a szerb megszállott terület kezdődik. Csónakon átszállították őket Ujszegedre és onnan vonaton Nagykikindára. Szállítás közben a két öreg urat borzalmasan megverték. Hát meddig lehet még tűrni ezeket az alávaló gonoszítottakat? Hát a magyar már minden aljas nációnak kutyája? Hát minden sáros csizma megrugdallhat már bennünket?!

— **Vasárnapi munkaszünet felfüggesztése.** Debrecen sz. kir. város előjárósága közhírré teszi, hogy a kereskedelemügyi m. kir. miniszter megengedte, hogy f. évi október hó 1-ig terjedő időbe eső vasárnapokon és Szent István napján romlandó friss gyümölcs és főzelékféléknek akár gyors, akár teherárúként való feladás céljából a vasutakhoz szállítása, a vasuti kocsikba való be és a kocsikból való kirakása, végül az említett áruknak a vasutaktól elszállítása egész napon át végezhető legyen.

— **Hadifoglyok összejövetele.** Krasnojarszkban (Szibéria) hadifogságban volt tisztek (jelöltek) folyó hó 31-én, vasárnap este 8 órakor bajtársi összejövetelt tartanak a Bika kávéházban. Kéretnek a bajtársak, hogy a fontos megbeszélésre való tekintettel, teljes számmal jelenjenek meg.

— **A jog- és pénzügyi bizottság ülése.** Debrecen város jog- és pénzügyi bizottsága tegnap délben 12 órakor **Csóka Sámuel** h. polgármester elnöklettével ülést tartott. A jog- és pénzügyi bizottság elfogadta a dr. **Vásdery** István által bemutatott határozati javaslatot, melyben Debrecen város az ingatlan vagyonszállításra vonatkozólag törvényes joga alapján felirattal intéz a nemzetgyűléshez az ingatlan vagyonszállítás olyan módosítása ellen, mely szerint a váltság a községek és városok ingatlanaira is kiterjesztenék. A vagyonszállítás ugyanis sulyosan nehezédnek a városra, hitelképességüket megingatná, megakadályozná a falvaknak és városoknak, különösen a városoknak nagyjelentőségű feladataik betöltését. Ezenkívül Debrecen törvényhatósága megkéri a város három nemzetgyűlési képviselőjét, hogy e határozatot a nemzetgyűlésben támogassák. A bizottság a határozati javaslatot pártolólágg terjeszti a ma délelőtti közgyűlés elé. Ezután a csatornahálózat ügya került tárgyalás alá.

— **Elsőrendű férfi fehérművek** Kardos Lászlónál Kossuth-u. 9.

— **Baross-vacsora.** Rauch Aladár, a Baross-Szövetség központi elnöke 30-án fontos szövetségi ügyben Debrecenbe érkezik. Tiszteletére a Szövetség 30-án, szombaton este az Angol-Királynő helyiségében *Baross-vacsorát* rendez, ahol sok fontos szövetségi ügyet fognak megbeszélni.

— **A gabonaellátás biztosítva van.** Budapestről jelentik: A közellátás fedezésére szükséges gabonamennyiség egyelőre biztosítva van, miért is a kormány az e célra szükséges gabonavásárlását a mai napon további intézkedésig beszüntette.

— **Az olasz kommunisták harcra készülnek.** A turini kommunisták lapja kiáltványt tesz közre, amely szerint az olasz kommunista párt a fascistákkal való békekötést visszautasítja és elrendeli a kommunista ifjúságok mozgósítását. Ez a kommunista hadsereg legfeljebb 10-10 emberből álló kis osztagokból alakulna és 5-10 ilyen osztag alkotna egy egységet; katonai kiképzésben részesülnének s a pártvezetőség rendelkezése alá tartoznának.

— **A hőség.** Nem akar engedni a forróság, mely már napok óta lankaszt minden élő teremtményt. — Akinek nincs mulaszthatatlan dolga, csak este merészkedik ki gondosan elzárt lakásából. Megelégedéssel konstatáljuk, hogy a helyi vasut igazgatósága sietett teljesíteni a közönség kívánságát s már tegnaptól kezdve este 11 óráig járattja kocsijait, melyek tele vannak a nagyerdei friss levegőre igyezőkkel.

— **A bolond asszony.** Kondora Anna trenseni illetőségű asszonyt a rendőrség Debrecen területéről a közelmúltban kitiltotta. Kondora tegnap újra megjelent a városban a kitiltás dacára is, de a rendőrség lefűlelte és a város területéről kikísérte. Tegnap délután aztán azt jelentették a mentőknek, hogy Kondora Arnát a kishegyési uton örföngési rohamok vették elő. A mentők beszállították a kórházba.

— **A Gazdag cirkusz** előadásait minden este telt ház nézi végig és zúgó tapssal honorálja a szereplők elsőrangú produkcióit. Ossy Makk, a kitűnő akrobata-hölgy mutatványai, Gazdag igazgató iskolalovaglása és Salem Ben Farigi halálugrása 6 lóvonat emelkednek ki a szórakoztató műsor számai közül, melyek végig lekötik a közönség érdeklődését. A támogatásra érdemes cirkusz még csak néhány napig tart előadást a Széchenyi-utca végén felállított arénában.

— **Pályázat pénzügyi tisztviselői állásokra.** A pénzügyminiszterium pályázatot hirdet a pénzügyi hatóságoknál betöltendő fogalmazói és irodakezelő-tiszti, továbbá állami végrehajtói és becselő tiszti s végül kezelői és altiszti állásokra. A pályázati hirdetmény a Budapesti Közlöny július 29-iki és 31-iki számában közli fog tétetni; erre a menekült és létszám apasztásban részesült tisztviselők figyelmét felhívjuk.

— **Tolvaj gimnazista.** Tegnap estefelől D. Gy. Hatvan-utcai gimnáziumi tanuló egyik utcai péktől süteményt lopott. Azonban elűgyetlenkedte a dolgot, mert a 176. számú rendőr tetten érte a fiatal tolvajt és előállította a rendőrségen. A rendőrség eljárást indított a tolvaj gimnazista ellen. Mindenesetre jellemző ez az eset arra a sivár nyomoruságra amiben ez a szerencsétlen generáció kinlódik.

— **Halálozások.** Dobi Gábor 51 éves, B. Szabó Lajos 4 hónapos, özv. Nagy Ferencné Varga Juliánna 53 éves, Kövér Lajosné Molnár Mária 44 éves, özv. Czékó Istvánné Germán Juliánna 80 éves, Kántor Teréz 30 éves, Tóth György 7 hónapos, Dézsi Irma 20 éves, Molnár István 59 éves, Jónás Imre 8 hónapos, Turbuc Ferenc 3 hónapos, Karácsony Sándor 20 éves, Czigány Mária 2 éves, Kósa Juliánna 2 éves, Gyenge Károly 3 hónapos, Nagy János 8 hónapos, Sussmich Erzsébet 3 hónapos, Vilmányi Juliánna 71 éves, Barcza István 9 éves, özv. Kiss Istvánné Nagy Juliánna 66 éves, Szép X 1 napos, Farkas Zuzsanna 17 éves, Bodnár Endre 1 hónapos, Szabó Imre 7 éves, Reich Jakab 70 éves, Hajdu Etel 18 hónapos, Kis Juliánna 4 hónapos, Varga Sándor 4 hónapos, Magyar Józsefné Mészáros Rácz Erzsébet 20 éves, Lehoczky Károlyné Kis Zuzsanna 56 éves, Szoták Tibor 11 napos, Kovács X 1 napos, özv. Lente Istvánné Tóth Juliánna 73 éves, Czibere József 3 hónapos, Endrédi Mihályné Tóth Erzsébet 50 éves, Nagy Ferenc 77 éves, Hodoravicz Mihály 59 éves, Solyom Ilona 10 éves, Jenei Lajos 6 éves, Pál Margit 4 hónapos, Gulyás Mária 7 hónapos, Avanyek Ferenc 3 hónapos, Feegyveres Juliánna 11 hónapos, Kovács Mariska 17 éves, Lévy Józsefné Bakk Zuzsanna 57 éves.

— **Asztalnemű,** ágynemű, törülköző, törülköző, Kardos Lászlónál Kossuth-u. 9.

— **Elmaradt a tegnapi tanács ülés.** A városi tanács tegnap délelőtti ülése a jog- és pénzügybizottság ülésére való tekintettel elmaradt.

— **Gyönyörű csipkés storok,** ágyterítők közép abroszok Kardos Lászlónál Kossuth-u. 9. szám.

SZÍNHÁZ.

Színházak és mozgószínházak közleményei

Kürthy György a Nemzeti színház kitűnő művésze szavalja Oláh Gábor poetikus prelogusát a Víg-színház-mozgó szombati megnyitólőadásán.

Katona zenekar játszik szombaton a Víg-színház mozgó megnyitóján.

A Víg-színház mozgó szombati megnyitóján este 8 órakor kezdődik az előadás 3 óras pazar fényes és érdekes műsor.

SPORT.

Szegedi KAC Debrecenben. A DKASE vezetősége a csapatot mielőtt megkezdik foglalkoztatni s emellett érdekes mérkőzésekkel a közönség szórakozásáról gondoskodni, miért is a Szegeden oly szépen szereplő KAC-al lépett tárgyalásra egy mérkőzés iránt. KAC készségesen teljesítette e kívánalmakat s csak még az időpont megállapítása van hátra. A DKASE augusztus végén kívánja vendüglátni a társaságot, minthogy mostanában a nagy hőség miatt nem bír oly nívós mérkőzést játszani, mint amint Szeged-Debrecen sportnívójának összehasonlítására alkalmas lenne.

Tanácsülés. A kedden előrehaladott idő következtében napirendre nem került ügyek folytatására az MLSz kerületi tanácsa a ma este 6 órát tűzte ki.

Apró hirdetések.

Kocsi

féderes sárga egy lovas könnyű homokfutó, teljesen jókarban féderes ülésekkel eladó. Vár-u. 8.

Bélyeggyár és vésőintézet

PAULÓ I.
Bathányi-utca 22.
Telefon 1365.

Szőrmevei

bélelt városi bunda és békebeli zsáket öltöny jutányosan eladó. Cim a kiadóban.

Forgács István

művészi
Rádógos-u.

Cseplőgép

kalászos termény cseplőgépére kerestetik. Értekezhetni Vár-u. 8. sz. d. u. 2-4 óráig.

Molykár ellen

szőrmék és tállakok megőrzését a legmegbízhatóbban a BERKÁRTÓZ KÖVÁRY és ALT-MANN Piac-utca 42.

Kocsist

ki házmester is lesz, továbbá egy majorost keresek. Jelentkezhetnek Vár-u. 8. sz. délután 2-4 óráig

Debreczei Gardák Bankja Részvénytársaság Kossuth-utca 17. Kölesőnket folyósít házakra, — földekre és értékpapírokra. Betéteket elfogad, a betétek után kamatot ad. Ertekezéseket és idegen pénzeket vásárol és elad. Elfogad értékeket megőrzés céljából és bérbe ad (safó deposit) páncélrekeszeket. Takarékpénztár és bankügyletek minden ágazatával foglalkozik. Feleknek minden pénzügyi műveletnél rendelkezésre áll.

Makulatura öt kilós tételekben kapható lapunk kiadóhivatalában.

SAC-NYVE. Vasárnap mérkőzik a Sátoruj helyi Athletikai Club a NYVE-vel. Birónak Balogh Imrét küldte ki a bizottság.

A főzsde

Zürichi zárlézsde jul. 26. (MTL) Berlin 772, Holland 190 50, Newyork 609, London 2080, Páris 4707, Milánó 2690, Brüsszel 4590, Koppenhága 92.50, Prága 785—, Budapest 167 $\frac{1}{2}$, Zágráb 340, Bukarest 780, Varsó 32, Bécs 070, Osztrák lebeléyeg 70.

Budapesti zárlat jul. 27. (MTL) Magyar hitel 1630, Osztrák hitel 615, Angol-Magyar bank 770, Leszámit bank 730, Magyar-Olasz bank 314, Jelz. hitelbank 260, Keresk. bank 6350, Pesti hazai első 19700, Borsodmiskolci 3175.

Váltak. Napoleon 1245—80, Angol font 1280—1300, Dollár 385—405, Francia frank 32—925, Márka 480—505, Lira 1570—1595, Osztrák kor. 39—40, Rubel 43.50—44.50, Lei 409—505, Sokol 485—05, Svájci frank 5500—50, Korona dinár 830—850, Frank dinár 830—50, Lengyel marka 16—17.

Terményfőzsde. (július 28.) Irányzat szilárd. A forróság miatt a kínálat igen kevés. Buza 1215—26, rozs Budapest vidéki 940, nyírvidéki 920, zab 1185, tengeri 1160—80, Kicsinybeni árak: Zab 1250, Széna I. 440, II. 320, szalma 28 $\frac{1}{2}$, lucerna 500.

Sertészjelentés. (július 28.) Maradvány tegnaptól 896, érkezett 428, összesen 1324, eladatott 120, maradvány 1204. Árak zsirsértés öreg 67—76, fiatal néhez zsirsértés 70—74, könnyű 52—73.

Gyümölcspiac. Megy 14—24, barack 8—26, őszibarack 35—50, rétesnek való alma 6—10, enniváló 8-12, körte 10—26, szeder 7—8, málna szörpnek 45—50, enniváló 65, ringló befőzni való 8, enniváló 20, vöröszilva 8—12, sárga dinnye 20, szőlő 35—40.

Dollárt

és más idegen pénzt, aranyat, ezüstöt legelőgdrágábban
vesz **Simon György**
DEBRECZEN, Kossuth-u. 11.

Kifutófiu azonnal felvételt lapunk kiadóhivatalában, Piac-utca 59. szám alatt.

Nyiltér.

NYILATKOZAT

Tudomásomra jutott, hogy egyesek azt terjesztik, hogy üzletemet a Csáthy Ferenc egyetemi könyvkereskedő céget eladtam.

Kijelentem, hogy ebből egy szó sem igaz s ezen tendenciózus alaptalan hír a valóságnak nem felel meg, annyival inkább is, mert ilyen irányban senkivel nem tárgyaltam. Debrecen, 1921 július 28.

CSÁTHY KÁLMÁN
könyvkereskedő.

E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

Lapkihordó asszonyok

felvételt lapunk kiadóhivatalában Piac-utca 59. szám alatt.

A Magyarországi Zsidóságról

A magyarországi zsidók statisztikája című nagyrdekű 0-0 és aktuális mű 0-0

Írta: ifj. Wespriény Kálmán

Ára 24 korona.

Vidékre postán 26 korona.

Kapható lapunk kiadóhivatalában Piac-utca 59.

Hőség elleni védekezés

céljaira szolgál, az

„Arany Bika fürdő”

hideg és langyos medence fürdői

Nyitva:

hétfőn, szerdán, pénteken egész nap hölgyeknek, kedden, csütörtökön, szombaton és vasárnapon egész nap férfiaknak, reggel 6 órától este 6 óráig.

Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadó-vállalat Részvénytársaság könyvnyomdája.

TELEFON 3-48. Debreczen Piac-u. 59. TELEFON 3-48.

KÉSZIT:

minden a sokszorosító szakba vágó munkát u. m.: rovatos iveket, folyóiratokat, kereskedelmi és más egyéb nyomtatványokat. Esküvői és eljegyzési értesítéseket, névjegyeket, gyászlapokat.

:: Költségvetéssel készséggel szolgál. ::